S-62

22.9.1571: Ο ΛΑΛΑ ΜΟΥΣΤΑΦΑΣ ΑΝΑΧΩΡΕΙ ΘΡΙΑΜΒΕΥΤΗΣ ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΜΑΖΙ ΜΕ ΑΙΧΜΑΛΩΤΟΥΣ

Στις 22 Σεπτεμβρίου 1571 ο Λαλά Μουσταφάς αναχώρησε από την Κύπρο θριαμβευτής για την Κωνσταντινούπολη όπου περίμενε αναγνώριση των ηρωϊκών του, όπως υπολόγιζε, πράξεων με την κατάληψη της Κύπρου.

Ομως τα πράγματα δεν ήλθαν όπως τα περίμενε κι' αυτό γιατί στις 7 Οκτωβρίου 1571 οι Ενετοί που είχαν συμμαχίσει με τους Ισπανούς και τον Πάπα συγκρούστηκαν στη Ναύπακτο με το στόλο των Οθωμανών και του προκάλεσαν μεγάλες απώλειες.

Ετσι κανένας δεν βρισκόταν για να του προσφέρει αυτά που περίμενε, γιατί θεωρήθηκε ως ένας από τους υπεύθυνους που προκάλεσαν τον πόλεμο με τους Ενετούς και περιέπεσε σε δυσμένεια.

2011: Φωτογραφία του ναού του Αγίου Νικολάου στην εντός των τειχών Αμμόχωστο, την οποία ο Λαλά Μουσταφά μετέτρεψε, πριν από την αναχώρηση του, το 1571, σε τζαμί

Μαζί του ο Μουσταφάς πήρε και μεγάλο αριθμό αιχμαλώτων ανάμεσα στους οποίους περιλαμβάνονταν και πολλοί στρατηγοί και άλλοι ανώτατοι αξιωματικοί, τους οποίους έρριψαν στις τουρκικές φυλακές.

Το δραματικό αυτό ταξίδι μέχρι την Τουρκία και τη ζωή του στα μπουντρούμια των τουρκικών φυλακών περιγράφει ο Γάττης στο ημερολόγιο του της 19ης Νοεμβρίου 1573:

"Στις 23 Σεπτεμβρίου επανήλθε στην Αμμόχωστο το δέρμα του Εξοχοτάτου κ. Βραγαδίνου με τις κεφαλές των Αυτών Εκλαμπροτήτων με λαβυρνίδα.

Στις 22 Σεπτεμβρίου του ιδίου μήνα απέπλευσαν από την Αμμόχωστο για την Κωνσταντινούπολη ο Μουσταφά Πασάς με το δέρμα και τις κεφαλές. Τον συνόδευσαν 22 λαβυρνίδες, 2 Νήσες, 9 Τορτίδες, ένας Μυοπάρων (είδος ελαφρού πειρατικού πλοίου) και 16 φορτηγά πλοία στα οποία βρισκόταν η βοήθεια της Αμμοχώστου όπως Ιταλοί, Αλβανοί και γυναικόπαιδα.

Λόγω των σκληρών βασάνων στα οποία μας επέβαλλαν, πέθαιναν 100 κάθε ώρα.

Κατά τις 23 του ιδίου μήνα φθάσαμε στις αλυκές.

Στις 25 φθάσαμε στο ακρωτήριο Γάπα και από εκεί την ιδία ημέρα στην Πάφο. Εκεί διέταξε ο Μουσταφάς να θέσουν χειροπέδες στους εργαζομένους στα πλοία. Οσοι από τους δικούς μας δεν μπορούσαν να κωπηλατούν τους έδεναν από το λαιμό στα κουπιά επισπεύδοντας έτσι το θάνατο τους. Αλλους τους έρριπταν ζωντανούς στη θάλασσα, αφού πρώτα έκοβαν τη μύτη και τα αυτιά τους και τα έδειχναν στο Μουσταφά, ώστε αυτός να μη υποπτεύεται ότι τους απέστειλαν στις επαρχίες τους, όπως καταστούν δούλοι τους.

Κάτω από τέτοια βασανιστήρια πλέοντες ανακαλύψαμε τη γη προς βορρά στις 30 του ιδίου μηνός, δηλαδή την ανατολή.

Το μαρτύριο του Μαρκαντόνιο Βραγαδίνο όπως το αποτύπωσε ο A.M.Gratiani το 1685 στο Παρίσι (De la querre de Chypre) . Εικόνα από το βιβλίο «Αμμόχωστος 36 αιώνες πολιτισμού 1.600 π.χ.-1974)

Τη νύκτα της 30ης τέτοια υπήρχε τρικυμία και πολλά πλοία υπέστησαν πολλές ζημιές. Η σφοδρή καταιγίδα διήρκεσε 4 ώρες.

Οδός Λαλά Μουσταφά Πασά στην τουρκική συνοικία της Λάρνακας προς τιμή του κατακτητή της Κύπρου το 1570, Αρχιστράτηγου και επικεφαλής των χερσαίων δυνάμεων που κατέλαβαν την Κύπρο

Την ιδία νύκτα κατεβιβάσθησαν δύο Φορτίδες και άλλα πλοία. Σε μια από τις φορτίδες βρίσκονταν οι περισσότερες από τις Ιταλίδες και σε μια άλλη Ιταλοί.

Το πρωί φθάσαμε στο Καστελλόριζο της Ανατολής που απείχε από την Πάφο 250 μίλια στην κορυφή οξέως βουνού και από εκεί φθάσαμε την 1η Οκτωβρίου σε κάποιο μέρος που ονομαζόταν Φοίνικας και το οποίο απέχει 70 μίλια από το Καστελλόριζο.

Μετά από πολλές περιπλανήσεις και ταλαιπωρίες φθάσαμε στης 17 (Οκτωβρίου) στη Ρόδο που είχε ωραιότατο φρούριο και δυο λιμένες όπου μπορούσαν να εισπλεύσουν οι λαβυρνίδες

Στις 19 Οκτωβρίου φθάσαμε στα δύο φρούρια που βρίσκονταν στο στόμιο της διώρυγας, η οποία χωρίζει την Αστία από την Ευρώπη. Ο πορθμός αυτός αρχίζει από τη

μεγάλη θάλασσα και εκτείνεται 250 μίλια διέρχεται απο την Κωνσταντινούπολη και ενώνεται με το Αδριατικό Πέλαγος.

Τα δυο αυτά φρούρια που κείνται το μεν ένα στην ευρωπαϊκή παραλία και το άλλο στην ασιατική, υπάρχουν δέκα πύλες προς τη θάλασσα και σε κάθε πύλη υπάρχουν τηλεβόλα και βασιλίσκοι που δεν υψνώνονται πέραν της επιφάνειας της θάλασσας.

Ο αριθμός των τηλεβόλων και των δύο φρουρίων ανέρχεται στα 250.

Την ιδία μέρα φθάσαμε στην Ακάιτο που απέχει από τα φρούρια 12 μιλια.

Στις 29 του ιδίου μηνός φθάσαμε στην Καλλίπολη που βρίσκεται στην ευρωπαϊκή παραλία όπου ο πορθμός είναι στενότατος.

Στις 30 του ιδίου μηνός φθάσαμε στο Ροϊδέστερο που απέχει 50 μίλια από από το Μαντιγάνο.

Την 1η Νοεμβρίου φθάσαμε στη Ραϊχοίαν της Ευρώπης και από εκεί στην Σαλαμβρία, που απέχει 20 μίλια από την Ραϊχοία.

Στις 5 μας οδήγησαν στο Λουτρώνι του μεγάλου τούρκου στο Γαλατά, ο οποίος εκτείνεται από τη μια μέχρι την άλλη όχθη και έχει πλάτος 1500 ποδών.

Οδός Πιαλέ Πιασά στη Λάρνακα. Πρόκειται για την παραλιακή οδό που επεκτείνεται από την παραλία των Φοινικούδων μέσα στην τουρκική συνοικία της Λάρνακας . Οι τούρκοι τιμούν τον Πιαλή Πασά, που ήταν επικεφαλής του τουρκικού στόλου, που εξεστράτευσε προς την Κύπρο το 1570, δίνοντας το όνομά του στην κεντρικότερη οδό της συνοικίας τους. Με την επέκταση της, τις τελευταίες δεκαετίες, η οδός Πιαλέ Πασά αγγίζει τα όρια των αλυκών όπου έγινε η αποβίβαση των οθωμανικών δυνάμεων

Μόλις φθάσαμε στην Κωνσταντινούπολη φυλακιστήκαμε. Δεν θέλω να αναφέρω τις σκληρές κακώσεις και ατιμώσεις τις οποίες υποστήκαμε εκεί στις σκοτεινές δηλαδή εκείνες ειρκτές.

Στις 20 του ιδίου μηνός οδηγήθηκαν στην ειρκτή του Ευξείνου Πόντου 21 στρατηγοί, έξι υπολοχαγοί, ένας σημαιοφόρος και εννέα στρατιώτες όπου βρίσκονταν άλλοι 4 στρατηγοί και άνδρες.

Εδώ μας έδεσαν από το λαιμό με σιδηρές αλυσίδες ώστε δύσκολα μπορούσαμε να κινήσουμε την κεφαλή. Εθεσαν επίσης και χειροπέδες στα χέρια μας ώστε καταστήκαμε εντελώς ακίνητοι.

Αφήνω στους αναγνώστες να φαντασθούν τις ταλαιπωρίες και τα μαρτύρια τα οποία υποστήκαμε στην ειρκτή αυτή.